

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

2.00 PM DYDD MERCHER, 8 TACHWEDD 2023

**MULTI-LOCATION MEETING - COUNCIL CHAMBER, PORT TALBOT
AND MICROSOFT TEAMS**

Rhaid gosod pob ffôn symudol ar y modd distaw ar gyfer parhad y cyfarfod

Gellir ffilmio'r cyfarfod hwn i'w ddarlledu'n fyw neu'n ddiweddarach drwy wefan y cyngor. Drwy gymryd rhan, rydych yn cytuno i gael eich ffilmio ac i'r delweddau a'r recordiadau sain hynny gael eu defnyddio at ddibenion gweddarlledu a/neu hyfforddiant o bosib.

Rhan 1

1. Cyhoeddiad y Cadeirydd
2. Datganiadau o fuddiannau
3. Cofnodion y cyfarfod blaenorol (*Tudalennau 5 - 10*)
4. Diogelu (*Tudalennau 11 - 16*)
5. Craffu Cyn Penderfynu
 - Dewis eitemau priodol o agenda'r Cabinet ar gyfer craffu cyn penderfynu (amgaeir adroddiadau'r Cabinet ar gyfer aelodau'r pwylgor Craffu)
6. Blaenraglen Waith 2023/24 (*Tudalennau 17 - 18*)
7. Eitemau brys
Unrhyw eitemau brys yn ôl disgrifiwn y Cadeirydd yn unol ag Adran 100BA(6)(b) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (fel y'i diwygiwyd).

8. Mynediad i gyfarfodydd
Mynediad i gyfarfodydd i benderfynu a ddylid gwahardd y cyhoedd o'r eitem ganlynol yn unol ag Is-adran 100a(4) a (5) Deddf Llywodraeth Leol 1972 a'r paragraffau eithriedig perthnasol o Ran 4 Atodlen 12a y Ddeddf uchod.

Rhan 2

9. Craffu Eitem/Eitemau Preifat Cyn Penderfynu
- Dewis eitemau preifat priodol o agenda'r Cabinet ar gyfer craffu cyn penderfynu (amgaeir adroddiadau'r Cabinet ar gyfer aelodau'r pwylgor Craffu).

K.Jones
Prif Weithredwr

**Canolfan Ddinesig
Port Talbot**

Dydd Iau, 2 Tachwedd 2023

Aelodaeth y Pwyllgor:

Cadeirydd: **Y Cyngorydd P.Rogers**

Is-gadeirydd: **Y Cyngorydd C.Jordan**

Cynghorwyr: T.Bowen, H.C.Clarke, C.Clement-Williams,
C.Galsworthy, J.Henton, J.Jones, R.G.Jones,
S.Paddison, R.Phillips, S.Pursey, S.H.Reynolds
a/ac A.J.Richards

Nodiadau:

- (1) Os yw aelodau'r pwylgor neu'r rhai nad ydynt yn aelodau'r pwylgor am gynnig eitemau perthnasol i'w cynnwys ar yr agenda cyn cyfarfodydd y dyfodol, rhaid iddynt roi gwybod i'r Prif Weithredwr/Cadeirydd 8 niwrnod cyn y cyfarfod.

- (2) Os yw'r rhai nad ydynt yn aelodau'r pwylgor am fod yn bresennol ar gyfer eitem o ddiddordeb, mae'n rhaid rhoi rhybudd ymlaen llaw (erbyn 12 hanner dydd ar y diwrnod cyn y cyfarfod). Gall y rhai nad ydynt yn aelodau'r pwylgor siarad ond nid oes ganddynt hawl i bleidleisio, cynnig nac eilio unrhyw gynnig.
- (3) Fel arfer, ar gyfer trefniadau cyn craffu, bydd y Cadeirydd yn argymhell eitemau gweithredol sydd ar ddod i'w trafod/herio. Mae hefyd yn agored i aelodau'r pwylgor ofyn i eitemau gael eu trafod - er y gofynnir i'r aelodau ddewis a dethol yma o ran materion pwysig.
- (4) Gwahoddir aelodau perthnasol Bwrdd y Cabinet hefyd i fod yn bresennol yn y cyfarfod at ddibenion Craffu/Ymgynghori.
- (5) Gofynnir i aelodau'r Pwyllgor Craffu ddod â'u papurau ar gyfer Bwrdd y Cabinet i'r cyfarfod.

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

PWYLLGOR CRAFFU'R CABINET

(Multi-Location Meeting - Council Chamber, Port Talbot & Microsoft Teams)

Aelodau sy'n Bresennol:

Dydd Gwener, 13 Hydref 2023

Is-gadeirydd: Cynghorydd C.Jordan

Cynghorwyr: T.Bowen, C.Galsworthy, J.Henton, J.Jones, R.G.Jones, S.Paddison, S.H.Reynolds a/ac A.J.Richards

Swyddogion sy'n Bresennol: N.Daniel, P.Chivers, C.Furlow-Harris, V.Petty, A.Thomas, V.Dale, C.Jones and Wellington, R.Monks and P.Chivers
Superintendent E. Davies (SWP)
G.Richards (CVS)

1. PENDERFYNU ARFER Y PWERAU A NODIR YNADRAN 35 O DDEDDF LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL (CYMRU) 2015 GAN MAI NI YW'R PWYLLGOR TROSOLWG A CHRAFFU DYNODEDIG AT Y DIBEN HWN FEL Y'I CYMERADWYWYD GAN Y CYNGOR YM MIS MAI 2015

Penderfynwyd: Arfer y pwerau a amlinellwyd yn Adran 35 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 fel y Pwyllgor Trosolwg a Chraffu dynodedig at y diben hwn fel y'i cymeradwywyd gan y cyngor ym mis Mai 2015.

2. CYHOEDDIAD Y CADEIRYDD

Croesawodd y Cadeirydd bawb i'r cyfarfod.

3. DATGANIADAU O FUDDIANNAU

Ni chafwyd unrhyw ddatganiadau o fuddiannau.

4. **CYNLLUN LLES CASTELL-NEDD PORT TALBOT 2023-28 - Y
DIWEDDARAF AM GYNNYDD - AMCAN LLES 2 - BYDD POB
CYMUNED YN FFYNNU AC YN GYNALIADWY**

Cyflwynodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Strategaeth a Chorfforaethol yr adroddiad sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am Gynllun Lles y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC).

Rhoddodd Cyfarwyddwr Cyngor Gwasanaethau Gwirfoddol Castell-nedd Port Talbot (CGG) / Cadeirydd y Bartneriaeth Costau Byw a Thlodi a'i Atal, gyflwyniad ar gynnydd.

Roedd yr aelodau'n cytuno â chynnwys yr adroddiad ond roeddent yn cwestiynu a oedd Amcan Lles 2 'bydd ein holl gymunedau'n ffynnu ac yn gynaliadwy' yn gyraeddadwy ac, os felly, beth oedd y dyddiad targed. Awgrymodd yr aelodau y dylid diwygio'r datganiad fel a ganlyn, 'Mae ein holl gymunedau'n ymdrechu i fod/gobeithio bod yn ffyniannus ac yn gynaliadwy' a nodwyd yr awgrym hwn gan swyddogion.

Roedd Cyfarwyddwr CGG Castell-nedd Port Talbot yn cydnabod pryderon yr aelodau a chytunodd nad oedd yr heriau a wynebir wedi newid dros gyfnod hir. Mae'r targedau presennol wedi'u gosod mewn partneriaeth ag asiantaethau ac ystod o swyddogion. Mae'n bwysig dangos uchelgais a pharhau i roi gobaith i gymunedau. Bydd y model rhesymeg yn helpu i ganolbwytio'r amserlenni a'r targedau ac mae'n bwysig ystyried profiad bywyd.

Cyfeiriodd yr aelodau at adborth o'r gweithdy costau byw y cyfeiriwyd ato ar dudalen 35 o'r adroddiad a dywedasant y byddai adborth o'r ail weithdy a gynhaliwyd yn ddiweddar wedi bod yn werthfawr.

Mynegwyd pryder gan aelodau am breswylwyr sy'n gweithio sydd uwchlaw'r trothwy ar gyfer hawlio budd-daliadau'r Adran Gwaith a Phensiynau, nad ydynt yn ennill digon i oroesi yn yr argyfwng costau byw presennol. Nodwyd bod y system fudd-daliadau y tu hwnt i reolaeth yr awdurdod lleol a Llywodraeth Cymru. Nid yw'r BGC yn cael ei ariannu ac mae'n derbyn ychydig iawn o arian grant nad yw wedi'i warantu ar gyfer y dyfodol. Dywedodd yr aelodau ei bod yn bwysig ceisio barn preswylwyr er mwyn cael profiad byw o dodi.

Cadarnhaodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Strategaeth a Chorfforaethol fod canlyniadau'r gweithdy diweddaraf yn cael eu casglu ar hyn o bryd ac y byddai'r data'n bwydo i mewn i adroddiadau yn y dyfodol. Byddai manteision astudiaethau achos

bywyd go iawn a chynnwys unigolion â phrofiad byw yn cael eu hystyried ar gyfer gweithdai yn y dyfodol. Cafwyd 1,600 o ymatebion i'r arolwg 'Parhewch i sgwrsio' a gynhaliwyd yn ddiweddar a phrif bryder preswylwyr yw'r argyfwng costau byw. Cytunodd y Cyfarwyddwr Corfforaethol â sylwadau'r aelodau ynglynol teuluoedd sy'n gweithio, nad oeddent yn gallu hawlio budd-daliadau ac maent yn byw mewn tlodi, cydnabuwyd hyn yn y gweithdy ac mae angen ffocws pellach yn y maes hwn.

Amlinelloedd Cyfarwyddwr CGG Castell-nedd Port Talbot yr heriau wrth bennu nifer y bobl sy'n byw mewn tlodi ond nododd fod aelodau a phartneriaid y trydydd sector mewn sefyllfa dda i drosglwyddo'r wybodaeth hon oherwydd eu cysylltiadau â'u cymunedau. Rhoddwyd ystyriaeth i sefydlu Comisiwn Gwirionedd Tlodi; sefydlwyd comisiwn tebyg yn Ninas a Sir Abertawe, food bynnag, oherwydd costau uchel bydd yr arian yn cael ei ddefnyddio mewn ardaloedd eraill. Nodwyd bod Cydlynwyr Datblygu Cymunedol a Chydlynwyr Ardaloedd Lleol yn gweithio o fewn cymunedau, ond yn unigol ni all unrhyw asiantaeth fynd i'r afael â'r materion ar ei phen ei hun.

Dyweddodd yr aelodau fod yr ymgyrch 'Parhewch i sgwrsio' yn canolbwytio gormod ar gael adborth ystyrlon gan gymunedau lleol ac y gellid ystyried casglu gwybodaeth gan dimau o fewn yr awdurdod lleol e.e. Budd-daliadau ac Opsiynau Tai.

Cytunodd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Strategaeth a Chorfforaethol fod angen gwneud rhagor o waith mewn perthynas â chasglu data ond dywedodd nad yr ymgyrch 'Parhewch i sgwrsio' oedd yr unig ddull a ddefnyddiwyd i gasglu gwybodaeth.

Mynegodd yr aelodau rwystredigaeth ynglŷn â'r sefyllfa dlodi barhaus a chyflymder rhoi newid ar waith a gwnaed awgrym i ddefnyddio system cronfa ddata TG i ddadansoddi preswylwyr. Rhannodd Cyfarwyddwr CGG y rhwystredigaeth ond nododd fod angen cymorth gan Lywodraethau Cymru a'r DU er mwyn symud ymlaen ac mae'n bwysig pwysol barhaus ar Lywodraeth y DU. Roedd Cyfarwyddwr Corfforaethol y Gwasanaethau Strategaeth a Chorfforaethol yn cydnabod bod nifer o ffactorau y tu hwnt i reolaeth yr awdurdodau lleol ond y byddai'r awdurdod lleol yn gweithio o fewn y cyllid a'r cyllidebau sydd ar gael.

Dyweddodd yr Aelodau mai un ffordd i gael pobl allan o dlodi oedd drwy ddarparu swyddi medrus sy'n talu'n dda a bod adfywio economaidd yn rhywbeth yr oedd yr awdurdod wedi rhagori ynddo a

bydd cyfle pellach gyda'r prosiectau ar y Ganolfan Ragoriaeth Fyd-Eang ar gyfer Rheilffyrdd, Wildfox, Porthladd Rhydd a'r Fargen Ddinesig.

Croesawodd y Cadeirydd y Rheolwr Strategol ar gyfer Partneriaethau a Chydlyniant Cymunedol, y Prif Swyddog Diogelwch Cymunedol a'r Uwch-arolygydd Eve Davies, Pennaeth Diogelwch Cymunedol a Phartneriaethau Heddlu De Cymru a roddodd diweddarriad ar y cyd ar waith y Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol wrth helpu i gyflawni uchelgeisiau Cynllun Lles y BGC.

Mynegodd yr aelodau rwystredigaeth mewn perthynas â'r system bresennol i ymdrin ag adroddiadau o ymddygiad gwrthgymdeithasol. Nodwyd bod pwyslais mawr ar ymddygiad gwrthgymdeithasol pobl ifanc ac yn y gymuned yr oedolion sy'n aml yn gyfrifol am ymddygiad gwrthgymdeithasol mwy difrifol. Roedd yr aelodau yn cefnogi'r ymgyrch 'Heads Up' i hyfforddi trinwyr gwalt i gyfeirio cleientiaid at wasanaethau cymorth lleol. Dywedodd yr aelodau fod gormod o ddibyniaeth ar ddata a bod blaenorriaethau'n newid gan eu bod yn cael eu llywio gan ddata.

Llongyfarchodd yr aelodau Heddlu De Cymru a'r tîm Diogelwch Cymunedol ar y digwyddiad aelodau diweddgar a'r materion allweddol a godwyd, ond mynegwyd rhwystredigaeth nad oedd digon o amser ar gyfer trafodaethau manylach. Cadarnhaodd swyddogion fod agenda'r Comisiynydd Heddlu a Throseddu yn rhagnadol ond gellir cyflwyno agenda estynedig mewn unrhyw weithdy yn y dyfodol er mwyn gallu trafod materion yn fwy manwl. Estynnodd swyddogion gynnig i aelodau eu bod ar gael i drafod unrhyw faterion â nhw yn unigol.

Canmolodd yr aelodau waith swyddogion, ond nodwyd nad oedd y dull presennol 'o'r gwaelod i fyny' yn grymuso pobl. Er mwyn i gymunedau ffynnu mae angen i bobl fod yn rhan o'r hyn sy'n digwydd, rhaid iddynt gael eu grymuso, eu cynnwys a dylent fod yn gyfrifol o ran yr hyn sy'n digwydd yn eu cymunedau. Nodwyd bod pobl ifanc sy'n ymddwyn yn wrthgymdeithasol ac sy'n cael eu cyfeirio at y Tîm Troseddau Ieuengtid yn cael cymorth ychwanegol nad yw'r rheini sy'n cyflawni ymddygiad gwrthgymdeithasol lefel is yn ei gael oherwydd pwysau ariannol. Dywedodd yr aelodau fod y symptomau'n cael eu trin ond nid yw'r achosion a'r angen cymdeithasol sylfaenol yn cael eu trin. Awgrymwyd bod angen mwy o grwpiau gorchwyl a gorffen ar gyfer gweithdai syniadau ac y dylid canolbwytio mwy ar

gomisiynu cymunedol. Mae problem gyda sefydliadau trydydd sector yn cystadlu am gyllid.

Dyweddodd yr aelodau fod y cyhoedd wedi colli hyder yn yr heddlu. Mae angen mwy o arian gan y llywodraeth ar gyfer gwasanaethau lleol.

Diolchodd swyddogion i'r aelodau am eu sylwadau a'u hadborth ac roeddent yn gytûn bod gwasanaethau anstatudol ar draws yr awdurdod yn ceisio cyflawni mwy gyda llai o gyllid. Tynnodd y swyddogion sylw'r aelodau at nifer o ddyletswyddau llywodraeth genedlaethol newydd (Trais Difrifol, Gwrthderfysgaeth) sydd wedi'u gosod ar awdurdodau ond heb unrhyw adnoddau na chyllid ychwanegol, gan arwain at ailgyfeirio adnoddau presennol. Nodwyd bod materion sylweddol o ran diffyg adrodd. Mae rhagor o waith i'w wneud mewn perthynas ag addysgu pobl o ran y gwahanol ddulliau adrodd sydd ar gael ac i oresgyn rhwystrau i adrodd.

Dyweddodd yr Uwch-aroLygydd Eve Davies, er y gallai'r materion a drafodwyd ymddangos yr un fath â materion a wynebwyd yn hanesyddol, mae ffactorau i'w hystyried; diweithdra trydedd genedlaeth yn lleol, y lefel uchaf o blant yn osgoi'r ysgol, yr argyfwng costau byw a phandemig COVID diweddar. Mae'r Bartneriaeth Diogelwch Cymunedol yn dibynnu ar gyllid ac mae angen data i alluogi mynediad at ffrydiau ariannu. O ran hyder y cyhoedd yn yr heddlu, mae angen dull amlasantiaeth i sicrhau bod yr heddlu'n gallu canolbwytio ar y materion sy'n effeithio ar gymunedau. Yn genedlaethol mae'r rhaglen 'Right Care Right Person' yw mynd i'r afael â'r mater hwn.

Yn dilyn gwaith craffu, nododd yr aelodau'r wybodaeth a ddarparwyd ar y cynnydd sy'n cael ei wneud gan y BGC ar gyflawni amcan lles 2, 'Bydd ein holl gymunedau'n ffynnu ac yn gynaliadwy'.

5. **EITEMAU BRYNS**

Nid oedd unrhyw eitemau brys.

CADEIRYDD

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

NEATH PORT TALBOT COUNTY BOROUGH COUNCIL

Cabinet Scrutiny Committee

November 2023

Head of People & Organisational Development – Sheenagh Rees

Matter for Information

Wards Affected:

All Wards

Safeguarding training for all employees

1. Purpose of Report

The purpose of this report is to provide an update on Safeguarding Awareness Training for all staff, as requested by Members.

2. Executive Summary

Group A training (basic safeguarding awareness launched in Nov 2021) is mandatory for all staff working in social care (Wales Safeguarding Procedures and Part 7 of the Social Services & Well-being Wales Act), to be refreshed every 3 years. Safeguarding training is mandated for all council staff from the Corporate Safeguarding Group (Recommendation from Audit Wales). The 3 year cycle for this training began in 2021/22. The Corporate Learning, Training & Development Team are responsible for the provision of appropriate training to meet the identified need; Accountable Managers and Heads of Service are responsible for ensuring that their employees complete appropriate training at the appropriate time, and including training designated as mandatory.

3. Background information

The Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 came into force on 6 April 2016. The Act provides the legal framework for improving the well-

being of people who need care and support. The Act is made up of 11 parts, with Part 7 relating to safeguarding. This legislation provides the framework for the Wales Safeguarding Procedures.

Accompanying the Act, Welsh Government has published statutory safeguarding guidance, Working Together to Safeguard People and The Wales Safeguarding Procedures for children and adults at risk of abuse and neglect. The Procedures help practitioners apply the Social Services and Wellbeing (Wales) Act 2014 and the statutory safeguarding guidance.

In line with the Wales Safeguarding Procedures, Social Care Wales has been leading on the development of the national safeguarding training, learning and development standards.

The standards were developed because:

- There were no multi-agency, national standards for safeguarding training, learning and development in place;
- There was a lack of consistency in the design, content and provision of safeguarding training, learning and development across organisations in Wales;
- There was confusion around the appropriate levels of safeguarding training, learning and development for the workforce.

The standards have been split into six groups, A to F, (currently in place for Groups A-C) that reflect the roles and responsibilities of people who may be involved in safeguarding practice.

Group A – gives a practical understanding of safeguarding. This is for all staff who join a public or voluntary sector organisation or agency in Wales. The training, learning and development standards are also suitable for those in private sector settings, volunteers and elected members of local authorities. They need to have a basic level of awareness of safeguarding and know how to report a concern

Completing the eLearning training module for Group A will enable everyone to:

- explain the term 'safeguarding'
- recognise abuse or the risk of abuse, harm, or neglect

- know what actions to take if they witness or suspect abuse, harm, or neglect, or if someone tells them they are being abused
- demonstrate a basic understanding of the laws concerning safeguarding
- recognise that they have a duty to report abuse, harm, or neglect.

4. Current Position

The table below sets out compliance for the period 1st April 2021 – 30th September 2023:

Directorate	Headcount	Percentage
Chief Officers	9	28%
Education Leisure & Lifelong Learning	3,507	94%
Environment & Regeneration	311	26%
Social Services Health & Housing	813	68%
Strategy & Corporate Services	304	64%
Total Workforce	4,944	74%

5. Roles and responsibilities

It is a mandatory requirement for all staff to complete the training and to renew this training on a 3 year cycle.

The Corporate Learning, Training and Development Team (the Training Team) are responsible for ensuring that sufficient training places are available for those that require face to face training, and where e learning is appropriate, that employees know how to access this. The Training Team have arrangements in place to help employees who do not have their own digital equipment to access e learning.

It is the role of Accountable Managers to ensure that employees undertake the training that is provided. Heads of Service should monitor compliance with mandatory training. The Training Team will provide data upon request to aide monitoring.

Employees have a responsibility to comply with requests to undertake training, and to engage with the training that is provided. Employees are provided with information about mandatory training at induction and courses are regularly promoted on Viva Engage and in The Sway employee bulletin. The Employee Self Service facility on iTrent empowers employees to take control of their own learning and view their own training records.

6. Financial impact

No implications

7. Integrated impact assessment

There is no requirement to undertake an Integrated Impact Assessment as this report is for monitoring / information purposes'.

8. Workforce impacts

The intention behind completion of the training is to have a positive impact on all employees of the Council. Safeguarding is everyone's responsibility. Staff know what the term safeguarding means, they know what to look out for and know who to report to. All staff will be able to recognise signs of abuse and follow protocols for reporting, making a safer NPT and meeting corporate plan and wellbeing objectives.

9. Legal impacts

The provision of training helps the council meet statutory requirements.

10. Risk Management impacts

No impact.

11. Crime and Disorder Impacts

No impact.

12. Counter Terrorism Impacts

No impact.

13. Consultation

There is no requirement for external consultation on this item.

14. Recommendation

Members to note the information within the report.

15. Appendices

No appendices

16. Officer contacts

Sheenagh Rees, Head of People & OD, s.rees5@npt.gov.uk

Lynne Doyle, Corporate Learning, Training & Development Manager
l.doyle@npt.gov.uk

Mae'r dudalen hon yn fwriadol wag

Cabinet Scrutiny Committee

(All starting 2pm unless otherwise stated)

Meeting Date	Agenda Item	Contact Officer
2023		
28 th June	Welsh Language Promotion Strategy – Task & Finish Final Report	Chair of Cabinet Scrutiny
20 th September	Annual Report	Chair of Cabinet Scrutiny – Cllr Phil Rogers
13 th October	PSB – Wellbeing Plan (Thriving & Sustainable Communities)	Vanessa Dale
8 th November	Safeguarding Training Report	Lynne Doyle
24 th November	PSB – Wellbeing Plan	Vanessa Dale
13 th December		
2024		
24 th January		
16 th February	PSB – Wellbeing Plan	Vanessa Dale
6 th March		
17 th April		
9 th May	PSB – Wellbeing Plan	Vanessa Dale
29 th May		

Tudalen18